

Wind, wilg en water, een fascinerende combinatie.

Zwaar bestaan als griendwerker

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot maart 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen. Zij zijn het onderwerp van een wekelijkse column.

De griendcultuur is vele eeuwen oud. Al in de Middeleeuwen werd gesproken over het gebruik van rijshout. Rijshout (takken en twijgen van wilgen) was één van de hoofdproducten uit de grienden. Dit rijshout werd gebruikt voor zinkstukken ter versterking van de bodem onder dijken of wegen. Mandenmakers gebruikten de twijgen. De takken werden gebruikt als bonenstaak of bezemsteel. Griendhout, vaak katwilg of grauwe wilg, werd in rijen gepoot en afgeknot op 60 cm of nog lager. De wilg is een uitgesproken taaie rakker. Je hoeft er maar een tak af te snijden en in de grond te zetten en je hebt er weer een wilg bij.

Rond de Hoeksche Waard liggen de meeste grienden buitendijks en de gebieden stonden onder invloed van de getijdenwerking van de

zee. Tweemaal per etmaal stonden de wilgen soms onder water. Door een speciaal wortelgestel wisten ze zich te handhaven in het winterbed van de rivier. Door het graven van greppels, om een snelle terugtrekking van het water te bevorderen, werden de grienden in cultuur

DE WILG IS EEN UITGESPROKEN TAAIE RAKKER.

gebracht. Met de grond die vrijkwam werden paden opgeworpen, waardoor de griend beter toegankelijk werd en de productie van griendhout toenam.

De afvoer van griendproducten werd vergemakkelijkt doordat de sloten tijdens vloed bevaarbaar werden. Soms bleven de griendwer-

Rattenklem. De rat behoorde tot het vaste gezelschap van de griendwerkers. Hun aantal moest wel enigszins beperkt blijven.

kers enige dagen tot weken in de griend om hun platbodems vol te laden met griendhout. De wilgen werden in een cyclus van drie jaren gehakt. Veelal in stukken van zo'n 5 tot 10 griendhectaren. De griendwerker bleef aan boord van zijn aak (platbodem) of in een hut op

een droge hoge plek. Deze werd verwarmd door oude stoven (oude wilgenstammen) te verbranden. Dit was een hard bestaan, waarbij het sjouwen en het gebukt werken de rug niet spaarden. Uiteraard had hygiëne niet de hoogste prioriteit en ratten zaten ook graag droog en

warm. Tegenwoordig is alleen de griend langs de Oude Maas nog een getijdengriend doordat het Hollandsch Diep is afgedamd. De grienden rondom de Hoeksche Waard worden nog voor een deel door vrijwilligers in de wintermaanden geknot. Maar veel grienden

veranderen in een doorgesloten woest wilgenbos, wat weer zijn bekoring krijgt door de vele planten die er in voorkomen.

www.museumhw.nl
[facebook @museumhw.nl](https://www.facebook.com/museumhw.nl)